

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.115/2023/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Schiffer András ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (cím1) **felperesnek** a Juhász M. Gábor Ügyvédi Iroda (cím3 ügyintéző: dr. Juhász M. Gábor ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím2) **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 22.M.70.020/2022/22. számú ítélete ellen a felperes által 23. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 72.000 (hetvenkettőezer) forint és ÁFA másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 97.343 (kilencvenhétezer-háromszáznegyvenhárom) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 2017. augusztus 29-től állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű munkaviszonyban,

pedagógus munkakörben. A felperes osztályfőnökként és szaktanárként a munkavégzése során a tanulókkal napi rendszerességgel találkozott.

[2] Az alperes a 2021. november 12. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest arról, hogy az ügyfelekkel rendszeresen találkozó foglalkoztatotti körbe tartozik, ezért – a 2021. november 1-jén hatályba lépett, a koronavírus elleni védőoltásnak az állami és önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak által történő kötelező igénybevételéről szóló 599/2021. (X.28.) Korm rendelet (a továbbiakban: R.) 2.§ (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján – 2021. december 15. napjáig köteles a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védőoltás felvételére. A tájékoztatás kiterjedt a védőoltás felvétele elmaradásának jogkövetkezményeire, illetve a felvétel alóli mentesülési lehetőségekre és annak igazolására is.

[3] A felperes 2021. december 15. napjáig az alperes felé nem igazolta a védőoltás felvételét, illetve nem csatolt a felvétel alól mentesítő orvosi szakvéleményt. Erre tekintettel az alperes a 2021. december 17-én kelt levelében felhívta a felperest, hogy 15 napon belül vegye fel a védőoltást, vagy csatolja a megfelelő orvosi szakvéleményt, illetve az oltás felvételének tényét a felvételt követő öt napon belül igazolja az intézményvezetőnél. Az alperes ez alkalommal ismételten felhívta a felperes figyelmét a mentesülés feltételeire, illetve az oltás felvétele igazolásának szükségességére, módjára és határidejére. A felperes a levelet 2021. december 20-án vette át, azon rögzítette, hogy rendelkezik 2022. március 25. napjáig érvényes védettségi kártyával, egyben kifejezte azon véleményét, hogy nem ért egyet az oltás felvételének kötelezővé tételével, mivel az sérti a munkához és az egészséghez való emberi jogát.

[4] Az alperes 2021. december 23. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest a R. 2021. december 22. napján hatályba lépett 2/B. § rendelkezéseiről. Egyben ismételten felhívta a felperest a védőoltás felvételére és annak határidőben való igazolására, illetőleg a R. 2. § (4) bekezdése szerinti orvosi szakvélemény bemutatására. Tájékoztatta a felperest arról is, hogy ha a felhívásnak 2021. december 30-ig nem tesz eleget, úgy 2022. január 3. napjától minden további intézkedés nélkül fizetés nélküli szabadságra lesz.

[5] A felperes az alperesi felhívásban megjelölt határidőig a Sars-CoV-2 koronavírus elleni védőoltás felvételét, illetve a felvétel alóli mentesülés fennállásának tényét az alperes felé nem igazolta. A felperes 2022. január 3. napjával fizetés nélküli szabadságra került, mely 2022. március 31-éig tartott.

Kereset és ellenkérelem

[6] A felperes keresetében a 2021. december 23. napján kelt munkáltatói intézkedés, illetve a fizetés nélküli szabadság jogszabálysértő jellegének megállapítását és az

alperes kötelezését kérte 1.216.782.- forint illetménypótló kártérítés és járulékai megfizetésére.

[7] Hivatkozásképpen előadta, hogy a fizetés nélküli szabadságra helyezés jogellenes volt, mert az alperes nem hozott a fizetés nélküli szabadság elrendeléséről jogorvoslati kiiktatást tartalmazó határozatot.

[8] Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az alperes intézkedése sérti a R. 2. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjában és a 2/B. §-ában foglaltakat, tekintettel arra, hogy a munkavégzése során egyáltalán nem találkozott ügyfelekkel. Álláspontja szerint a köznevelési ágazatban nem értelmezhető az ügyfél fogalom, amely kifejezetten közigazgatási kategória, ezért annak meghatározásánál, hogy ki minősül ügyfélnek, a 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 10. §-a irányadó. Ennek értelmében ügyfelekkel csak a közigazgatási hatósági ügyekben eljáró személyek találkoznak rendszeresen, amelynek lefolytatására a felperes munkaköréből kifolyólag nem jogosult. Erre tekintettel a felperes 2022. január 31. napjáig lett volna köteles felvenni a védőoltást, illetve csak ezt követően lett volna felszólítható 15 napos határidővel az oltás felvételére, következésképpen csak február közepétől lehetett volna fizetés nélküli szabadságra küldeni.

[9] Hivatkozott arra is, hogy rendelkezett 2022. március 25. napjáig érvényes védettségi kártyával. Az alperes megsértette a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.), 6. § (2),(3) bekezdésében, 7. § (1) bekezdésében, 9. § (2) bekezdésében, 12. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[10] Kérte, hogy a bíróság az eljárás felfüggesztése mellett kezdeményezzen az Alkotmánybíróságnál egyedi normakontroll eljárást a R. 2. § (5) bekezdés b) pontjában foglalt „érvényességi idő nélküli” szövegrész alaptörvényellenességének megállapítása, illetve az alaptörvényellenes jogszabály alkalmazásának kizárása iránt, mivel az sérti az Alaptörvény II. és XV. cikk (2) bekezdését. A felperes úgy szenvedte el a perbeli joghátrányt, hogy rendelkezett egy 2022. március 25-éig érvényes védettségi igazolvánnyal. Az érvényes védettségi igazolvánnyal rendelkező személyek alkotmányjogi szempontból egy homogén csoportot képeznek, és egy homogén csoporton belül alapos és ésszerű alkotmányos indok nélkül önkényesen nem lehet megkülönböztetést alkalmazni. A jogalkotó eljárhatott volna úgy is, hogy az érvényességi időt tartalmazó védettségi igazolvánnyal rendelkező személyeket az érvényességi időn belül egy tekintet alá veszi az érvényességi idő nélküli védettségi igazolvánnyal rendelkező személyekkel.

[11] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperes intézkedése megfelelt a jogszabályi előírásoknak. A felperes pedagógusként a munkavégzése során rendszeresen találkozott tanulókkal, szülőkkel, így az alperes köteles volt őt tájékoztatni arról, hogy a R. 2. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti foglalkoztatotti körbe tartozik. Az alperes a szükséges tájékoztatásokat, felhívásokat a

rendelet előírásairól a felperesnek megadta, őt a kötelezettségeiről, az igazolás módjáról, szükségességéről, valamint a mulasztás jogkövetkezményeiről több alkalommal tájékoztatta. Külön munkáltatói intézkedésre a fizetés nélküli szabadság tárgyában nem volt szükség, mert a felperes 2022. január 3. napjától a jogszabály erejénél fogva fizetés nélküli szabadság hatálya alá került.

[12] Annak megállapítása során, hogy a R. értelmében kit kell ügyfélnek tekinteni, nem az Ákr. szerinti fogalomhasználatból kell kiindulni, azt a köznevelési ágazat sajátos szabályai, speciális jellege alapján a kiadott rendelet céljával összhangban értelmezve kell meghatározni. A R. a védőoltás felvételét az állampolgárok egészségének, életének megóvása és a közfeladatok ellátása érdekében tette kötelezővé. Köztudomású tény, hogy a köznevelési intézményben dolgozó tanárok nagy számú tanulóval kerülnek napi szinten kapcsolatba, emellett szülőkkel és a szintén nagy számú tanulóval érintkező tanár kollégáikkal.

[13] A jogszabályi előírások alapján nem fogadhatta el a felperes 2022. március 25. napjáig érvényes védettségi igazolványát, mivel az nem felelt meg a R. 2. § (5) bekezdésében foglalt feltételeknek, mely a védettségi igazolványok közül kifejezetten az érvényességi idő nélküli igazolványt jelölte meg elfogadható igazolásként, figyelemmel arra, hogy a koronavírus elleni védettség igazolásáról szóló 60/2021. (II. 12.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés e) és f) pontjai értelmében a védettségi igazolványok közül az érvényességi idő nélküli az oltottság tényét, az érvényességi dátummal rendelkező igazolvány viszont a fertőzésből történő felgyógyulás tényét igazolja.

[14] A felperes eljárás felfüggesztése és egyedi normakontroll kezdeményezése iránti indítványának elutasítását kérte. Hivatkozott az Alkotmánybíróság 3128/2022. (IV. 1.) AB határozatára, melyben az Alkotmánybíróság éppen a R. alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat vizsgálta. Azokat elutasította és megállapította, hogy a támadott szabályozás szerinti szankció megalkotása nem eredményezett az indítványozók egészségügyi önrendelkezési jogába való aránytalan és a jog lényeges tartalmát sértő beavatkozást. Hivatkozott arra is, hogy az oltott és az oltatlan alkalmazottak a rendelet szerint nem rendelkeznek azonos jogokkal és kötelezettségekkel, így nincsenek összehasonlítható helyzetben, amely viszont a hátrányos megkülönböztetés megvalósulásának alapvető fogalmi eleme.

Az elsőfokú bíróság döntése

[15] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[16] Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a felperes azon hivatkozását, hogy az alperes a felperest jogellenesen - jogorvoslati kiiktatást tartalmazó határozat nélkül - helyezte fizetés nélküli szabadságra. A felperes részére ugyanis nem az alperes rendelt el fizetés

nélküli szabadságot, hanem a R. 2/B. § (2) bekezdés a) pontja alapján a felperes a jogszabály erejénél fogva fizetés nélküli szabadság alá került, mert az alperes felhívásában foglaltaknak a megadott határidőn belül nem tett eleget. Ezért erre irányuló külön munkáltatói határozat meghozatalára nem volt szükség. A határozat hiánya nem sértette a felperes jogorvoslathoz való jogát sem, mivel kártérítés címén az általános elévülési időn belül ettől függetlenül lehetősége volt bírósághoz fordulni.

[17] Az elsőfokú bíróság ugyancsak alaptalannal találta a fizetés nélküli szabadság elrendelésének időelőttiségére vonatkozó felperesi hivatkozást. E körben rámutatott arra, hogy kétségtelen, hogy az ügyfél fogalmát a R. nem definiálja, ugyanakkor az ügyfél fogalmának meghatározása során az Ákr. 10. §-ában foglalt definíció nem értelmezhető, mert az „ügy, hatósági nyilvántartás, hatósági ellenőrzés” körében született, mely kategóriák jelen perben nem merültek fel. Az elsőfokú bíróság jelen ügyben a jogalkotó célja szerinti, úgynevezett teleologikus értelmezést látta alkalmazhatónak, mely alapján a R. 1. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített köznevelési intézmény által nyújtott közszolgáltatást igénybe vevő személyek tekinthetők ügyfélnek. A köznevelési intézmény által nyújtott közszolgáltatás pedig az alapfokú és középfokú iskolai nevelés- oktatás (a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 5. § (1) bekezdés), a köznevelési intézmény által nyújtott közszolgáltatást igénybe vevői pedig a gyermek, a tanulók és a szülők (2011. évi CXC. törvény 3. § (1) bekezdés). Ugyancsak ezt az értelmezést támasztja alá a R-nek a 2021. december 22-i hatállyal történő kiegészítése a 2/B. §-al, amellyel kifejezetten és nevesítve utal az intézmény egyéb dolgozóira és a tanulóira, mint olyan személyekre, akik egészségének és életének megóvása érdekében szükséges az oltatlan foglalkoztatott fizetés nélküli szabadságra helyezése, továbbá a 3128/2022. (IV. 1.) AB határozat indokolásának [127] és [130] bekezdése. Így az alperes nem idő előtt hívta fel a felperest a védőoltás felvételére.

[18] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes megalapozatlanul állította az Mt. 6. § (2), (3) és 7. § (1) bekezdésében foglalt szabályok megszegését. Rögzítette, hogy az alperes a rendelet előírásait maradéktalanul megtartotta, az abban foglalt tájékoztatást, felhívást a jogszabályi határidőn belül megtette. Nem merült fel olyan adat, amelyből azt a következtetést lehetett volna levonni, hogy az alperes a felperes által hivatkozott jogszabályi előírások bármelyikét megszegte volna. A felperes azt sem bizonyította, hogy az alperes joggal való visszaélést követett volna el.

[19] Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az R. 2. § (5) bekezdés b) pontja az oltás felvételének igazolásaként kifejezetten az érvényességi idő nélküli védettségi igazolványt írta elő, tekintettel arra, hogy az érvényességi idővel rendelkező védettségi igazolvány – a 60/2021. (II. 12.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja értelmében – nem az oltás felvételét, hanem azt igazolja, hogy a védettségi igazolványon megjelölt személy átesett a fertőzésen, abból felgyógyult, ezért a megjelölt ideig védettnek minősül. Az alperes a jogszabály taxatív felsorolásával szemben nem vehette figyelembe, hogy a felperes rendelkezett egy 2022. március 25. napjáig érvényes védettségi igazolvánnyal, az az oltás felvételének igazolására nem volt alkalmas. Utalt az Alkotmánybíróság 3128/2022. (VI. 1.) AB határozatában foglaltakra és arra, hogy az az alapjogvédelmi teszt szükségességi elemét miként konkretizálta, valamint az arányosság kérdését is értékelte és arra a következtetésre jutott, hogy az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében az alapjog sérelem súlya

megfelelő arányban állnak egymással. Az Alkotmánybíróság határozata tükrében a rendelkezési jogba történő beavatkozásnak legitim célja volt, továbbá szükséges volt és arányosnak is tekinthető.

[20] Az elsőfokú bíróság megalapozatlannak találta az egyenlő bánásmódra történő hivatkozást is. Kifejtette, hogy a felperes által megjelölt tulajdonság (oltatlanság) nem minősül az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8.§ t) pontjában megjelölt védett tulajdonságnak, mert az nem tartozik a felperes személyisége lényegi vonásához és a felperest nem kapcsolja egy sérülékeny társadalmi csoporthoz. Továbbá a felperes által megjelölt csoport (oltott személyek) nem tekinthetők a felperessel összehasonlítható helyzetben lévőnek, mivel nem képeztek az oltatlan munkavállalókkal homogén csoportot tekintettel arra, hogy a R. az oltott és az oltatlan munkavállalókat eltérő jogokkal és kötelezettségekkel ruházza fel.

[21] Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy a megállapítási kereset eljárásjogi feltételei sem állnak fenn.

[22] Az elsőfokú bíróság nem találta indokoltnak az eljárás felfüggesztését és az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését a R. 2. § (5) bekezdés b) pontjában foglalt „érvényességi idő nélküli” szövegrész alaptörvényellenességének megállapítása, illetve az alaptörvény ellenes jogszabály alkalmazásának kizárása iránt. Utalt az Alkotmánybíróság 3128/2022. (IV. 1.) AB határozatában kifejtettekre és arra, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalmával a [104-106] bekezdésben fejtette ki a testület az álláspontját. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy nem tekinthetők homogén csoportnak az érvényes védettségi igazolvánnyal rendelkezők, mivel köztük vannak oltottak és oltatlanok, amely foglalkoztatottak tekintetében a R. eltérő jogokat és kötelezettségeket határoz meg. Tekintettel arra, hogy különböző helyzetben lévő személyeket, csoportokat kezel eltérően a jogalkotó, a felperes által hivatkozott hátrányos megkülönböztetés nem állapítható meg. Továbbá a R. a védőoltás felvételét írta elő a hatálya alá tartozó foglalkoztatottak részére és nem a védettség tanúsítását, ennél fogva nem azt kellett a felperesnek igazolni, hogy a megfertőzöttséggel szemben védett, hanem azt, hogy felvette az oltást, amelynek igazolására azonban az érvényességi idővel rendelkező védettségi igazolvány nem alkalmas.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[23] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek való helytadást. Egyúttal indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a per felfüggesztése mellett kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál a R. 2. § (5) bekezdés b) pontjában az „érvényességi idő nélküli” szövegrész alaptörvényellenességének megállapítását, illetve az alaptörvényellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, mivel az sérti az Alaptörvény II. cikkét és XV. cikk (2) bekezdését.

[24] Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Mt. 6. § (2), (3) bekezdését, 7. § (1) bekezdését, a 15. §-át, a 22. § (5) bekezdését, az 51. § (1) bekezdését és (2) bekezdés b) pontját, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdését, az Ákr. 10. §-át. Az ítélet a 3128/2022. (IV. 1.) AB határozat, valamint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése téves értelmezésen alapul.

[25] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolása tévesen hivatkozik arra, hogy a fizetés nélküli szabadságra irányuló külön munkáltatói határozat meghozatalára nem volt szükség. Az Mt. 15. §-ából, 22. § (5) bekezdéséből és az 51. § (1)-(2) bekezdés b) pontjából kiindulva az alperesnek a munkavállaló személyére egyediesítve kellett volna megállapítani, hogy esetében a 2021. január 3. napján miért állnak fenn az indokolásban hivatkozott R 2/B. § (2) bekezdés a) pontjának a feltételei.

[26] Az indokolás arra is tévesen hivatkozik, hogy nem kell az Ákr. 10. §-ában rögzített definíciót figyelembe venni, hanem a jogalkotó célja szerinti értelmezést kell követni. A jogalkotó ugyanis olyan normát, veszélyhelyzeti rendeletet bocsátott ki, amely közigazgatási típusú normákat és közigazgatási jogviszonyokat rendel alkalmazni a munkavégzésre irányuló jogviszonyon belül, így amennyiben az ügyfél fogalmát használja, elsődlegesen az Ákr. 10. §-át kell alapul venni.

[27] Az indokolás nem adja érdemi, okszerű indokát annak sem, hogy mennyiben alaptalan az Mt. 6. § (2)-(3) bekezdés és 7. § (1) bekezdésében megsértésére történő kereseti hivatkozás, így az indokolás sérti a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltakat.

[28] Az indokolás [68] bekezdése tévesen értelmezi a 3128/2022. (IV. 1.) AB határozatot, továbbá az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdést sértő módon a homogén csoport fogalmát. Az érvényes védettségi igazolvánnyal rendelkező személyek képeznek alkotmányjogi szempontból egy homogén csoportot és ebben a kérdésben az Alkotmánybíróság még nem foglalt állást. Ezért indítványozza továbbra is a felperes jelen per felfüggesztése mellett az eljáró bíróság Alkotmánybírósághoz fordulását. A felperes ugyanis úgy szenvedte el a perbeli joghátrányt, hogy közben rendelkezett egy, 2022. március 25-ig érvényes védettségi igazolvánnyal. Csakhogy a R. 2. § (5) bekezdés b) pontja érvényességi idő nélküli védettségi igazolványt követelt meg. Az érvényes védettségi igazolvánnyal rendelkező személyek alkotmányjogi szempontból egy homogén csoportot képeznek. Jelen esetben azon oltásra kötelezett személyek, akiknek a védettségi igazolványán egy lejárat dátum szerepelt, hátrányos munkajogi megkülönböztetést szenvedtek el már abban az időszakban is, amikor igazolványuk érvényessége még fennállt, jóllehet a joghátrány bekövetkezésének pillanatában az ő védettségi igazolványuk pontosan ugyanazt a lényegi tartalmat tanúsította, mint az érvényességi idő nélküli védettségi igazolványok. A felperes azt állítja, hogy azonos időpontban azonos tény igazoló védettségi igazolvánnyal rendelkező személyek között alkotmányosan nem lehet különbséget tenni. A jogalkotó eljárhatott volna úgy is, hogy az érvényességi időt tartalmazó védettségi igazolvánnyal rendelkező

személyeket a lejárat ideig, így felperes esetében március 25-ig mentesíti a védőoltás felvétele alól.

[29] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes ténybeli és jogi indokai alapján.

[30] Előadta, hogy a felperes továbbra is tévesen hivatkozik arra, hogy külön munkáltatói intézkedés lett volna szükséges a felperes esetében a fizetés nélküli szabadság elrendeléséhez. Jelen ügyre az Mt.-hez képest lex specialis R. 2/B.§ (2) bekezdés a) pontja volt alkalmazandó, mely rögzíti, hogy a felperes a jogszabály erejénél fogva fizetés nélküli szabadság hatálya alá került, figyelemmel arra, hogy a munkáltató felhívásában foglaltaknak a megadott határidőn belül nem tett eleget. Erre tekintettel pedig további munkáltatói intézkedés meghozatala nem volt szükséges, a vészhelyzeti norma azt „ipso iure” pótolja.

[31] Az elsőfokú bíróság okszerű és jogszerű indokát adta annak, hogy a felperes hivatkozásával szemben miért a jogalkotó célja szerinti, úgynevezett teleologikus értelmezést alkalmazta az adott speciális jogviszony szempontjából a R-ben használt ügyfél fogalmára. Jelen esetben a R. szerinti ügyfél fogalmat a R. 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti köznevelési ágazat sajátos szabályai, speciális jellege alapján a kiadott rendelet céljával összhangban értelmezve kellett meghatározni oly módon, hogy a jogszabállyal elérni kívánt cél megvalósulhasson. Ennek megfelelően a rendeletben meghatározott cél csak úgy érvényesülhet, ha az oltottsági kötelezettség értelemszerűen a munkájuk miatt rendszeresen nagy számú személlyel (általános értelemben vett ügyfélforgalom) kapcsolatba kerülő alkalmazottakat kötelezi. Köztudomású tény, hogy a köznevelési intézményekben tanítóként, tanárként foglalkoztatottak nagy számú tanulóval kerülnek napi szinten kapcsolatba, ezen kívül rendszeresen szülőkkel és szintén nagy számú tanulóval érintkező más kollégákkal találkoznak. Éppen ezért került sor a rendeletnek a 2021. december 22-i hatállyal történő kiegészítésére a 2/B. §-al, amely már kifejezetten és nevesítve utal az intézmény dolgozóira és tanulóira.

[32] Megalapozatlanul hivatkozott a felperes fellebbezésében a jogi indokolási kötelezettség megsértésére. Az elsőfokú ítélet [38-47] bekezdéseiben kifejtette, hogy nem merült fel olyan adat, amelyből azt a következtetést lehetett volna levonni, hogy az alperes a hivatkozott jogszabályi előírások bármelyikét megszegte volna. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes a jogszabályi rendelkezéseket a jogával visszaélve, a felperes jogos érdekének csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségének korlátozására, zaklatására, vagy véleménynyilvánításának elfojtására irányuló célból alkalmazta volna. A felperesnek nem volt olyan tényelőadása sem az elsőfokú eljárásban, amely egyáltalán felvethette volna a hivatkozott jogszabályi rendelkezések megsértését, ezért az elsőfokú bíróságot ezen túl nem is terhelte további indokolási kötelezettség. A felperes fellebbezésében sem tesz további hivatkozást, bár erre már eljárásjogi lehetősége sincs.

[33] Nem az elsőfokú bíróság, hanem a felperes értelmezi tévesen a „homogén csoport” fogalmát. A felperes fellebbezésében önkényesen igyekszik úgy beállítani a jogszabályi rendelkezést, mint ha az abban alkalmazott különbségtétel mindösszesen abban lenne tetten érhető, hogy a jogalkotó előnyben részesítette az érvényes védettségi igazolvánnyal rendelkezők csoportján belül az érvényességi idő nélküli igazolvánnyal rendelkezőket, a meghatározott ideig érvényes igazolvánnyal rendelkezőkhöz képest. Ahogyan azonban az elsőfokú bíróság az Alkotmánybíróság 3128/2022. (IV. 1.) AB határozatával és az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével összhangban kimondta, a 60/2021. (II. 12.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés e) és f) pontja értelmében az érvényességi idő nélküli védettségi igazolványok az oltottság, azaz az oltás felvételének tényét igazolják. Ezzel szemben az érvényességi idővel rendelkező védettségi igazolványok azt támasztják alá, hogy az illető a fertőzésből felgyógyult, de nem oltott. Ebből fakadóan nem tekinthetők homogén csoportnak az érvényes védettségi igazolvánnyal rendelkezők csoportja, mivel köztük vannak oltottak és oltatlanok, amely foglalkoztatottak tekintetében a R. eltérő jogokat és kötelezettségeket határoz meg. Így hátrányos megkülönböztetés nem állapítható meg. Az Alkotmánybíróság több határozatában utalt arra, hogy az alkotmánybírói eljárás célja nem lehet az, hogy a tudományos oldalról vitatott kérdésekben állást foglaljon, és arra is utalt, hogy annak megítélése, hogy a fertőző betegségen átesett, abból felgyógyult vagy más okból védettséggel rendelkező személyek esetében a védőoltás kötelező felvétele egészségügyi indokból olyan kontraindikációt jelent, amely a kötelező oltás felvétele alól mentesülést eredményez, olyan egészségügyi szakmai kérdés, amely a R. 2. § (4) bekezdése szerinti orvosi szakvéleménnyel dönthető el. Emellett az Alkotmánybíróság több határozatában is rámutatott, hogy a mulasztással előidézett alaptörvényellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére az AB törvény hatályba lépése óta nincs jogszabályi lehetőség. A felperes által alaptörvény-ellenesnek minősített jogszabályi rendelkezés valódi célja annak meghatározása, hogy az oltás felvételének igazolásaként mely dokumentum fogadható el. R. 2. § (5) bekezdése a védőoltás felvételének igazolását írja elő, és a védőoltás felvételének tényét pedig a 60/2021. (II. 12.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése alapján kiadott igazolványok közül kizárólag az érvényességi idő nélküli védettségi igazolvány volt hivatott igazolni. Az érvényességi időt tartalmazó védettségi igazolvány nem volt alkalmas az oltás felvételének igazolására.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[34] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[35] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a megfelelő jogszabályi rendelkezések helytálló értelmezésével hozott érdemi döntése is helyes, ezért azt a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva – hagyta helyben.

[36] A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán – az elsőfokú ítéletben foglaltak szükségtelen megismétlése nélkül – az alábbiakra utal röviden.

[37] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a fizetés nélküli szabadság tényéről az alperes nem volt köteles fellebbezhető határozatot hozni. Ilyen kötelezettség az Mt. felperes által hivatkozott szabályaiból sem következik. Az Mt. 22. § (1) és (5) bekezdései szerint a jognyilatkozatot – ha munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy a felek megállapodása eltérően nem rendelkezik – alaki kötöttség nélkül lehet megtenni. A munkavállaló kérésére a munkáltatónak a jognyilatkozatát akkor is írásba kell foglalnia, ha az egyébként nem kötelező. A munkáltató az egyoldalú jognyilatkozatát az e törvényben meghatározott esetben köteles írásban indokolni és az igény érvényesítésének módjáról, és ha az elévülési időnél rövidebb, annak határidejéről a munkavállalót ki kell oktatni. Mindezen rendelkezésekből nem következik, hogy a munkáltatónak a fizetés nélküli szabadságról indokolást és jogorvoslat kioktatást tartalmazó határozattal kell döntenie.

[38] Helyesen hivatkozott arra az alperes, hogy a perbeli esetben a fizetés nélküli szabadságról nem is az Mt. rendelkezett, hanem a perbeli időben hatályos R. 2/B.§-a, mely lex specialisnak tekintendő. Ez előírta, hogy ha a foglalkoztatott 2021. december 15. napjáig a védőoltást nem vette fel, a foglalkoztatott – meghatározott jogszabályi kivételekkel – az intézmény dolgozói és tanulói egészségének és életének megóvása érdekében 2022. január 3. napjától fizetés nélküli szabadságon van. Miután a fizetés nélküli szabadságot maga a R. állapítja meg, az ispo iure bekövetkezett, nem az alperes döntése volt, hanem törvényi előírás. E tekintetben az alperesnek mérlegelési joga nem volt, de felhívási és tájékoztatási kötelezettség terhelte, melynek megsértésére a felperes kizárólag a későbbi határidő alkalmazása szempontjából hivatkozott, egyébiránt azokat nem vitatta. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a R. december 22-e előtti rendelkezése, a 2.§ (8) bekezdése alapján kellett volna az alperesnek döntést hoznia, elrendelnie a fizetés nélküli szabadságot, ha a foglalkoztatott a védőoltást a határidőn belül nem vette fel, vagy a mentesülést igazoló orvosi szakvéleményt nem mutatta be. A felperes részére a fizetés nélküli szabadság megállapítása azonban nem ezen, időközben hatálytalanná vált jogszabályi rendelkezés alapján az alperes által történt, hanem arra a 2021. december 23-i felhívásnak megfelelően a jogszabály erejénél fogva került sor, miként az alperes hivatkozott tájékoztatása is teljeskörűen tartalmazza az erre vonatkozó figyelemfelhívást.

[39] Megalapozatlan az ügyfél fogalmára történő fellebbezési hivatkozás is. A jogszabálynak nem csak a teleológiai, de a rendszertani, a logikai, a kontextuális, a történeti, valamint az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezése is azt támasztja alá, hogy az ügyfél fogalmára nem az Ákr. szerinti ügyfél fogalmát kell alkalmazni, hanem a köznevelési közszolgáltatások igénybevételének szereplőit. A történeti értelmezést igazolja a jogszabályhely módosítása, a 2/B.§ beiktatása, melynek (2) bekezdése „az intézmény dolgozói és tanulói egészségének és életének megóvása érdekében” kifejezést rögzíti a fizetés nélküli szabadság elrendelése és a belépés korlátozásának indokaként. Figyelembevételét az is, hogy az alkalmazandó norma a létrehozatalakor milyen probléma megoldására szolgált, megállapítható, hogy az ügyfél fogalmát a köznevelési közszolgáltatások kontextusában kell vizsgálni, és azok alatt elsődlegesen a tanulók, másodlagosan pedig a tanulók szülei értendők.

[40] A másodfokú bíróság ezzel összefüggésben hangsúlyozottan utal az Alaptörvény 28. cikkére, mely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával, és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Erre tekintettel helytállóan mérlegelte azt is az elsőfokú bíróság, hogy amennyiben az Ákr. 10. § szerinti ügyfél fogalmát kellene alkalmazni, úgy lényegében nem lehetne alkalmazni a december 15-i kötelező előírást. Maga a felperes hivatkozott arra a 10. számú beadványában, hogy az ügyfél fogalma a köznevelési ágazatban nem értelmezhető, ez azonban éppen hogy azt támasztja alá - figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkére - hogy nem az Ákr. szerinti ügyfélfogalmat kell alkalmazni a köznevelési ágazatban.

[41] Megalapozatlanul hivatkozott a felperes fellebbezésében a jogi indokolásai kötelezettség megsértésére. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárás támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie, és nem minden egyes részletre {legutóbb pl. 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}.

[42] A bírói gyakorlat ezzel egyező: A Kúria több határozatában is rámutatott, önmagában az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg amiatt, hogy a levont jogkövetkeztetéssel a fél nem ért egyet (Mfv. II. 10.169/2017/5). A bíróságoknak a határozatukat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelynek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg (Mfv.I.10.137/2017/5). Az, hogy a fél számára esetlegesen az indokolás nem meggyőző, nem a jogi indokolási kötelezettség megsértése körében sérelmezhető, hanem az anyagi jogszabályhely megsértése és annak megfelelő értelmezése körében. (Mfv.III.10.260/2019/5., Kfv.VII.38.374/2019/6.).

[43] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogi indokolási kötelezettségének részletesen és teljeskörűen eleget tett. Megállapította, hogy a felperes megalapozatlanul állította az Mt. 6. § (2), (3) és 7. § (1) bekezdésében foglalt szabályok megszegését. Rögzítette, hogy az alperes a R. előírásait maradéktalanul megtartotta, az abban foglalt tájékoztatást, felhívást a jogszabályi határidőn belül megtette. Nem merült fel olyan adat, amelyből azt a következtetést lehetett volna levonni, hogy az alperes a felperes által hivatkozott jogszabályi előírások bármelyikét megszegte volna. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes joggal való visszaélést követett volna el.

[44] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy az alperes a koronavírus elleni védőoltás kötelező igénybevételével és annak igazolásával kapcsolatban a felpereshez három levelet írt, a 2021. november 12-i, december 17-i és december 23-i felhívást. Minden felhívásban a felperes részletesen és teljeskörűen tájékoztatásra került a koronavírus elleni védőoltás kötelező igénybevételének határidejéről, a felvétel igazolásáról, a felvétel alóli mentesülés feltételeiről és igazolásáról, valamint a védőoltás felvétele elmaradásának lehetséges jogkövetkezményeiről. Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a felperesnek a hivatkozott jogszabályhelyek vonatkozásban még konkrét, egyediesített tényállítása sem volt. A felperes a jogsértések kapcsán a 3. számú előkészítő iratában arra hivatkozott, hogy az alperes a rendeletre hivatkozva a felperesnek munkaviszonyból eredő kötelezettségeként határozta meg, hogy az oltást vegye fel, amellyel visszaélve a helyzetével, aránytalan sérelmet okozott a felperesnek azzal, hogy korlátozta a felperes önrendelkezéshez való jogát, munkahelyének az elvesztésével fenyegetve arra kötelezte, hogy a felperes saját felelősségre önként vállalja az oltás esetleges mellékhatásait, holott a felperes igazoltan védett, ami a rendelet szerinti mentességre ad okot. Az Mt. 6. § (2), (3) bekezdése és a 7. § (1) bekezdése már csak azért sem alkalmazható, mert a védőoltás felvételére kötelezés nem egyedi munkáltatói intézkedés volt, továbbá a mulasztás jogkövetkezményeit jogszabály írta elő, arról nem az alperes rendelkezett. A felperes a szükségesség, arányosság tesztet az alperes intézkedésére vonatkoztatta, holott arról a jogszabály rendelkezett. A felperes az általános magatartási követelmények sérelmére tehát nem az alperes egyedi, konkrét, csak rá vonatkozó cselekedete kapcsán hivatkozott, hanem azzal összefüggésben, ahogy az alperes a koronavírus-oltással kapcsolatban a vonatkozó jogszabályok szerint járt el. Ezért ezen fellebbezési hivatkozása is megalapozatlan.

[45] Nem valós a felperes azon állítása, hogy a védettségi igazolványnak pontosan ugyanaz a lényegi tartalma, az azonos tény igazol. Helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy – figyelemmel a koronavírus elleni védettség igazolásáról szóló 60/2021. (II. 12.) Korm. rendelet 2.§-ára – a védettségi igazolványok közül a határozott idejű a fertőzésből történő felgyógyulás tényét, míg a határozatlan idejű az oltottság tényét igazolja, így a jogalanyok nem voltak összehasonlítható helyzetben. A csoportképzés esetről esetre tartalmi mérlegelést jelent, a releváns tulajdonságok tekintetében a két csoport nem összehasonlítható. Ezért a másodfokú bíróság sem taálta szükségesnek a Pp. 131.§ szerinti eljárás kezdeményezését.

[46] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Záró rész

[47] A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére. Az alperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján kérte megállapítani a másodfokú perköltséget, melyet a másodfokú bíróság az előterjesztett fellebbezési ellenkérelem és a tárgyaláson való megjelenés figyelembevételével határozott meg.

[48] A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket a Pp. 95. § (1) bekezdése alapján a Magyar Állam viseli.

[49] A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésén alapul.

[50] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2023. október 3.

dr. Vajas Sándor s.k.

dr. Kulisity Mária s.k.

dr. Kovács Edit s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró